

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 842

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 12 septembrie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 312 din 5 iunie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 ¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, în interpretarea dată prin Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală	2–7
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
739. — Hotărâre privind aprobarea criteriilor cuantificabile prin raportare la criteriile specifice de performanță pentru evaluarea activității desfășurate de personalul din instituțiile și structurile care gestionează fonduri europene nerambursabile din domeniul de competență al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în baza cărora se acordă stimulentele stabilite prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, Planul strategic PAC 2023-2027 și Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027	8–9
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
6.226. — Ordin al ministrului educației și cercetării pentru completarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 5.726/2024	10
6.247. — Ordin al ministrului educației și cercetării privind acreditarea domeniului de doctorat „Drept” în cadrul Școlii Doctorale de Drept, organizată la Universitatea „Ovidius” din Constanța	10
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 191 din 19 mai 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 312

din 5 iunie 2025

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, în interpretarea dată prin Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, excepție ridicată de Tudor Simion Feur în Dosarul nr. 4.105/107/2017*/a1 al Tribunalului Alba — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.907D/2020.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Invocă, în acest sens, Decizia nr. 552 din 18 septembrie 2018 și, totodată, apreciază că Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a fost dată în limitele de competență ale instanței supreme.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea penală nr. 28 din 22 iulie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 4.105/107/2017*/a1, **Tribunalul Alba — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție**. Excepția a fost ridicată de Tudor Simion Feur într-o cauză penală în care autorul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de instigare la participare improprie la fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată (două acte materiale), prevăzută de art. 47 din Codul penal raportat la art. 322 alin. (1) din același cod cu aplicarea art. 52 alin. (3) și art. 35 alin. (1) din Codul penal, fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 322

alin. (1) din Codul penal, și folosirea de documente false care a avut ca urmare obținerea pe nedrept de fonduri europene, în forma participației improprie, prevăzută de art. 52 alin. (3) din Codul penal raportat la art. 18¹ alin. (1) și (3) din Legea nr. 78/2000.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține, în esență, că interpretarea dată textului de lege criticat prin Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, este neconstituțională, fiind încălcat principiul *ne bis in idem*, câtă vreme instanța supremă s-a raportat la obiectul juridic al infracțiunilor, fără să aibă în vedere că faptele în discuție sunt în mod substanțial aceleași.

6. Arată că, potrivit definiției legale, infracțiunea prevăzută de art. 322 din Codul penal presupune ca făptuitorul să folosească înscrisul falsificat sau să îl încredințeze altei persoane spre folosire — în ipoteza în care aceeași persoană falsifică un înscris sub semnătură privată (sau instigă la falsificarea unui astfel de înscris) pe care tot ea îl folosește ulterior — în vederea producerii unei consecințe juridice, iar aceasta va răspunde, în calitate de autor sau instigator, doar pentru comiterea infracțiunii de fals material în înscrisuri sub semnătură privată, uzul de fals fiind în mod necesar absorbit în cadrul acesteia. Pe de altă parte, arată că ceea ce caracterizează infracțiunea incriminată de dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 78/2000, atunci când aceasta se săvârșește în varianta alternativă a folosirii unor înscrisuri false, este caracterul său complex, fiind indiscutabil că, în varianta prezentată, este sancționat în mod expres tocmai uzul de fals, iar activitatea anterioară a aceleiași persoane de falsificare a unui înscris sub semnătură privată, indiferent de calitatea în care acționează (autor, instigator sau complice), nu poate avea o valență infracțională proprie și distinctă, tocmai din considerentul că, în ipoteza dată, aceasta se produce exclusiv la momentul și prin folosirea înscrisului falsificat, acțiune ce este în mod natural și necesar integrată conținutului constitutiv al infracțiunii de referință. Reține că fapta prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 este o infracțiune complexă, prin care se asigură protecția penală atât a relațiilor sociale care vizează buna gestionare a fondurilor Uniunii Europene, astfel încât acestea să fie obținute cu respectarea strictă a condițiilor legale, cât și, în subsidiar, a relațiilor sociale vizând încrederea în conținutul înscrisurilor folosite în cadrul procedurii de atribuire a fondurilor.

7. Susține că infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată — în modalitatea folosirii înscrisului falsificat de către

autorul falsului — o absoarbe pe cea de uz de fals, și nu invers, iar acțiunea de falsificare incriminată în art. 322 din Codul penal nu intră în conținutul infracțiunii prevăzute de art. 18¹ din Legea nr. 78/2000, ca element constitutiv sau ca element circumstanțial agravant, pentru a fi în prezența unei infracțiuni complexe, în sensul dispozițiilor art. 35 alin. (2) din Codul penal. Susține, astfel, că reținerea în concurs a infracțiunii prevăzute de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 (ca infracțiune scop) și a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată (ca infracțiune mijloc) echivalează cu sancționarea unei persoane de două ori pentru comiterea, în esență, a aceleiași fapte — folosirea înscrisului falsificat de autorul falsului. Apreciază că a admite soluția concursului de infracțiuni înseamnă a admite dubla sancționare a persoanei, în temeiul a două norme de incriminare, pentru o acțiune identică și pentru o acțiune care, singură, nu este inclusă în sfera ilicitului penal. Susține că o astfel de soluție încalcă principiul *ne bis in idem* prevăzut în art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sens în care, relativ la elementul *idem*, face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, reflectată în Hotărârea din 10 februarie 2009, pronunțată în Cauza *Sergey Zolotukhin împotriva Rusiei*.

8. Tribunalul Alba — Secția penală apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens reține că dispozițiile art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 sunt clare, precise și previzibile, astfel că permit persoanelor interesate să înțeleagă care sunt consecințele încălcării lor, apelând, la nevoie, la consultanță juridică de specialitate. Precizează că instanța de control constituțional s-a pronunțat cu privire la claritatea, precizia și previzibilitatea dispozițiilor legale criticate prin deciziile nr. 552 din 22 aprilie 2008 și nr. 897 din 17 decembrie 2015, ale căror considerente sunt valabile și în prezenta cauză.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. Având în vedere criticile formulate de autor, Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 mai 2000, în interpretarea

dată prin Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 138 din 21 februarie 2020, care au următorul cuprins: „(1) *Folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.*”

13. Prin Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a stabilit că „folosirea sau prezentarea cu rea-credință de înscrisuri sub semnătură privată falsificate, care a avut ca rezultat obținerea, pe nedrept, de fonduri din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, săvârșită de către aceeași persoană care, în calitate de autor sau participant secundar, a contribuit la comiterea falsului, realizează conținutul infracțiunilor de folosire sau prezentare cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, și fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 322 alin. (1) din Codul penal, în concurs real”.

14. Art. 322 din Codul penal — *Falsul în înscrisuri sub semnătură privată* prevede că: „(1) *Falsificarea unui înscris sub semnătură privată prin vreunul dintre modurile prevăzute în art. 320 sau art. 321, dacă făptuitorul folosește înscrisul falsificat ori îl încredințează altei persoane spre folosire, în vederea producerii unei consecințe juridice, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.*”

15. Autorul excepției de neconstituționalitate invocă atât dispozițiile constituționale ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului și ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, cât și dispozițiile art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori, precum și dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la un proces echitabil.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că problema de drept ce a constituit obiectul sesizării instanței supreme s-a rezumat, în esență, la a stabili dacă infracțiunea prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, săvârșită în modalitatea folosirii sau prezentării de înscrisuri sub semnătură privată falsificate de către persoana care, în calitate de autor sau participant secundar, a contribuit la săvârșirea falsului și a folosit ulterior respectivele înscrisuri, obținând pe nedrept fonduri din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, constituie o infracțiune complexă, care absoarbe în conținutul său infracțiunea prevăzută de art. 322 alin. (1) din Codul penal, sau, dimpotrivă, alcătuiește împreună cu aceasta din urmă o pluralitate de infracțiuni sub forma concursului real cu conexitate etiologică. Cu alte cuvinte, sesizarea a avut ca premisă factuală identitatea dintre persoana care a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 și subiectul activ sau participantul secundar la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 322 alin. (1) din Codul penal.

17. În motivarea soluției sale, Înalta Curte a reținut că infracțiunea de folosire sau prezentare cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, este o infracțiune complexă formă tip, care absoarbe în conținutul său numai uzul de fals sau, după caz, falsul în declarații, dar nu include, în schimb, în elementul său material, și falsul în înscrisuri, fie ele sub semnătură privată, fie oficiale; reprezintă o formă specială de fraudă regăsită în domeniul accesării fondurilor comunitare, având ca obiect juridic principal ocrotirea relațiilor sociale privitoare la corecta accesare a fondurilor comunitare (Decizia nr. 4 din 4 aprilie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 2 iunie 2016). Comisă în varianta folosirii sau prezentării de „documente ori declarații false”, infracțiunea analizată cunoaște și un obiect juridic secundar, care include relațiile sociale privitoare la încrederea pe care trebuie să o prezinte înscrisurile sau declarațiile producătoare de consecințe juridice. În schimb, atunci când infracțiunea este săvârșită în varianta folosirii sau prezentării de documente sau declarații inexacte sau incomplete, aceasta îmbracă forma unei infracțiuni simple.

18. De asemenea, instanța supremă a reținut că, indiferent de forma concretă de comitere, elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 constă în variantele comisive alternative de folosire sau prezentare de documente sau declarații necorespunzătoare adevărului. Folosirea presupune utilizarea documentului fals, inexact sau incomplet, producerea acestuia ca dovadă a conținutului său, iar prezentarea înseamnă înmânarea, oferirea respectivului înscris. Din analiza normei de incriminare, Înalta Curte a stabilit că cerințele de tipicitate ale laturii obiective sunt îndeplinite indiferent dacă documentele sau declarațiile folosite sau prezentate sunt falsificate (respectiv, înscrisurile au fost supuse unor acțiuni prealabile de contrafacere a scrierii sau subscrierii ori de alterare în orice mod, iar declarațiile sunt necorespunzătoare adevărului), inexacte (adică, fără a fi falsificate, ele nu au fost întocmite corect) sau incomplete (atunci când nu cuprind toate datele și informațiile necesare pentru corecta evaluare a stării de fapt). Prin urmare, instanța supremă a constatat că, pentru existența infracțiunii, este irelevant dacă documentele sau declarațiile folosite sau prezentate sunt false ori doar inexacte sau incomplete, fapta urmând să constituie infracțiunea analizată ori de câte ori acțiunea specifică *verbum regens*, implicând astfel de documente, a avut rezultatul prevăzut de norma de incriminare, respectiv obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta sau în numele ei, bineînțeles, dacă subiectul activ a acționat cu rea-credință.

19. În raport cu aceste particularități ale laturii obiective a infracțiunii analizate, Înalta Curte a formulat concluzia potrivit căreia legiuitorul a considerat că, *in abstracto*, accesarea de fonduri comunitare prin utilizarea unor documente sau declarații care nu reflectă în mod complet realitatea prezintă un grad de pericol social suficient de ridicat, în sine, pentru a caracteriza fapta ca infracțiune, fără a distinge după cum acele documente sau declarații au fost sau nu falsificate.

20. Astfel că instanța supremă a conchis că, de vreme ce activitatea de folosire a unor documente incomplete sau inexacte, dacă a avut ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri comunitare, se circumscrie laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, în aceleași condiții ca activitatea de folosire a unor înscrisuri false, rezultă că falsificarea respectivelor înscrisuri nu este de esența infracțiunii analizate, reprezentând numai una dintre modalitățile normative alternative în care poate fi comis acest tip de fraudă. Prin urmare, între infracțiunea de fals în înscrisuri (indiferent de tipul acestora) și infracțiunea prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 nu există un raport de condiționare, cea dintâi nefiind necesară pentru existența celei de-a doua, care poate fi comisă și în absența falsului. Rezultă astfel că în raportul dintre falsul în înscrisuri sub semnătură privată și fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene nu se identifică una dintre cerințele unității legale a infracțiunii complexe, și anume caracterul necesar al absorbției falsului pentru existența infracțiunii de fraudă în domeniul accesării fondurilor comunitare, concluzia fiind aceeași indiferent de caracterul — oficial sau sub semnătură privată — al înscrisurilor false, de vreme ce, incriminând acest tip de fraudă, legiuitorul nu a distins în funcție de un atare element.

21. Împrejurarea că, potrivit art. 322 din Codul penal, infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată absoarbe uzul de fals (în cazul în care autorul falsului folosește înscrisul) nu a fost suficientă pentru ca instanța supremă să rețină că, atunci când folosirea înscrisului contrafăcut se realizează în circumstanțele prevăzute de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, de chiar participantul la acțiunea anterioară de fals, infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată ar absorbi fraudă în materia fondurilor comunitare.

22. Instanța supremă a subliniat că incriminarea regăsită în cuprinsul Legii nr. 78/2000 are caracter special în raport cu uzul de fals regăsit în codificarea penală și vizează, în principal, o formă de fraudă care aduce atingere unor interese financiare, numai în secundar caracterizându-se ca un uz de fals circumstanțiat prin scop. Deopotrivă, Înalta Curte a stabilit că nu se poate admite concluzia că infracțiunea prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 ar absorbi falsul în înscrisuri sub semnătură privată numai pentru că, în conținutul tipic al ambelor infracțiuni, ar intra ca element constitutiv acțiunea de folosire. Elementul material al fraudei în materie de cheltuieli din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta sau în numele ei (folosirea sau prezentarea) este distinct de elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 322 din Codul penal (falsificarea urmată de folosire sau încredințarea spre folosire), cel din urmă nefiind absorbit integral de cel dintâi. Pe de o parte, acțiunea de falsificare a înscrisului sub semnătură privată prin contrafacere sau alterare este premergătoare și exterioară acțiunii de folosire ce constituie elementul material al fraudei, iar, pe de altă parte, simpla folosire a înscrisului falsificat (deși suficientă pentru consumarea falsului), este nesusceptibilă să conducă, prin ea însăși, la consumarea fraudei, fiind necesar ca aceasta să aibă și un anumit rezultat, respectiv obținerea pe nedrept de fonduri europene.

23. Astfel, instanța supremă a stabilit că a admite ipoteza unei unități legale de infracțiune complexă, atunci când folosirea

documentului fals se realizează chiar de către persoana care a procedat anterior la falsificarea acestuia, înseamnă a plasa în afara ilicitului penal activitatea de contrafacere, asimilându-se nejustificat situația celui care obține pe nedrept fonduri comunitare prin folosirea unor înscrisuri falsificate cu situația celui care recurge, în scopul menționat, doar la folosirea unor documente sau declarații inexacte sau incomplete. Totodată, valorificarea unei atari ipoteze înseamnă a ignora diferențele dintre conținuturile constitutive ale celor două infracțiuni analizate (niciunul dintre acestea nefiind limitat la acțiunea de folosire), natura lor distinctă (infracțiune de pericol, în cazul falsului, și de rezultat, în ceea ce privește fraudă), precum și valorile sociale eterogene cărora li se aduce atingere prin săvârșirea acestora.

24. Înalta Curte a subliniat că antrenarea răspunderii penale a participantului la infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată care, ulterior, folosește documentul în condițiile prevăzute de art. 18¹ din Legea nr. 78/2000, pentru o pluralitate sub forma concursului de infracțiuni, nu generează o dublă sancționare pentru aceeași faptă, întrucât nu există o suprapunere completă între conținuturile normative ale infracțiunilor analizate, iar diversitatea categoriilor de valori sociale lezate prin cele două fapte ilicite justifică sancționarea făptuitorului pentru întreaga sa activitate infracțională.

25. În final, Înalta Curte a constatat că problema de drept ce constituie obiectul sesizării se diferențiază de cea tranșată prin Decizia nr. 21 din 6 noiembrie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.024 din 27 decembrie 2017, prin care s-a statuat asupra interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005, prin raportare la art. 322 și 323 din Codul penal, câtă vreme decizia obligatorie menționată s-a grefat pe premisa existenței unei similitudini între elementul material al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată și cel al infracțiunii de evaziune fiscală în forma prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, premisă neincidentă în cauză.

26. În continuare, Curtea reține că, în jurisprudența sa referitoare la contestarea constituționalității normelor în interpretarea dată acestora prin decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, a dezvoltat o analiză în două trepte, prima vizând respectarea competenței sale prevăzute de Constituție, iar cea de-a doua referitoare la raportarea la dispozițiile Constituției a conținutului normativ astfel determinat al normei criticate. A admite o teză contrară contravine înseși rațiunii existenței Curții Constituționale, care și-ar nega rolul său constituțional acceptând ca un text legal să se aplice în limite ce ar putea intra în coliziune cu Legea fundamentală (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 8 din 18 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 din 17 martie 2011, Decizia nr. 854 din 23 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 21 septembrie 2011, Decizia nr. 206 din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 13 iunie 2013, Decizia nr. 509

din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1077 din 13 noiembrie 2020, paragraful 15, Decizia nr. 874 din 16 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 3 martie 2022, paragraful 21, sau Decizia nr. 314 din 18 iunie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1277 din 18 decembrie 2024, paragraful 20).

27. Ca premisă a analizei sale cu privire la constituționalitatea textelor criticate în interpretarea dată de instanța supremă, Curtea Constituțională trebuie să stabilească mai întâi dacă această interpretare se încadrează în limitele art. 126 alin. (3) din Constituție.

28. Cu privire la acest aspect, Curtea reține că interpretarea legilor este operațiunea rațională, indispensabilă în procesul aplicării și respectării acestora, având ca scop clarificarea înțelesului normelor juridice sau a câmpului lor de aplicare (a se vedea în acest sens Decizia nr. 1.560 din 7 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 24 februarie 2011), iar, în procesul de soluționare a cauzelor cu care au fost investite, această operațiune este realizată de instanțele judecătorești, în mod necesar, prin recurgerea la metodele interpretative. Interpretarea astfel realizată indică instanței constituționale înțelesul normei juridice supuse controlului de constituționalitate, obiectivizându-i și circumscriindu-i conținutul normativ. În vederea atingerii acestei finalități, interpretarea dată normelor juridice trebuie să fie una general acceptată, aceasta putându-se realiza fie prin pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unor hotărâri prealabile sau în soluționarea unor recursuri în interesul legii, fie printr-o practică judiciară constantă (a se vedea Decizia nr. 841 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 12 februarie 2016, paragrafele 29 și 30).

29. Totodată, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, dispozițiile art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 reprezintă o garanție a funcționării unei economii de piață și nu fac altceva decât să incrimineze uzul de fals comis în scopul circumstanțiat al obținerii de fonduri pe nedrept din bugetul general al Comunităților Europene. Prin reglementarea criticată se urmărește protecția unor fonduri ce țin de patrimoniul unei instituții suprastatale (Decizia nr. 552 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 434 din 10 iunie 2008). Curtea reține, de asemenea, că, prin infracțiunea de pericol prevăzută de art. 322 din Codul penal, se urmărește protejarea relațiilor sociale referitoare la încrederea publică în valoarea probantă a înscrisurilor sub semnătură privată, iar prin infracțiunea de rezultat prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, protejarea relațiilor sociale referitoare la buna desfășurare a activităților ce vizează obținerea de fonduri din bugetul Uniunii Europene. Deși infracțiunea prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 reprezintă atât o specie a infracțiunii de înșelăciune, cât și a celei de uz de fals, particularizate prin scopul urmărit de făptuitor — obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, în conținutul constitutiv al acesteia nu se regăsește, în totalitate, conținutul constitutiv al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzute de art. 322 din Codul penal,

respectiv activitatea de falsificare a înscrisului sub semnătură privată prin vreuna dintre modalitățile prevăzute de art. 320 sau 321 din Codul penal.

30. În aceste condiții, Curtea constată că Înalta Curte de Casație și Justiție a determinat sfera de aplicare a normei criticate printr-o interpretare a dispozițiilor criticate care ține seama, pe de o parte, de voința legiuitorului, iar, pe de altă parte, de jurisprudența instanței de control constituțional în materie, cu respectarea competenței de legiferare a Parlamentului, prevăzută de art. 1 alin. (4), art. 61 alin. (1) și art. 126 alin. (2) din Constituție, și a competenței de interpretare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzută la art. 126 alin. (3) din Constituție. Considerentele Deciziei nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, relevă lipsa de suprapunere completă între conținuturile normative ale infracțiunilor analizate, diversitatea categoriilor de valori sociale lezate prin cele două fapte ilicite justificând sancționarea făptuitorului pentru întreaga sa activitate infracțională.

31. În continuare, Curtea va analiza dacă dispozițiile art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, în configurația normativă determinată prin Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, respectă exigențele normelor constituționale și convenționale privind dreptul la un proces echitabil, precum și principiul *ne bis in idem*, consacrat prin dispozițiile art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

32. Cu titlu preliminar, Curtea reține o serie de aspecte teoretice referitoare la infracțiunea complexă, respectiv concursul real cu conexitate etiologică. Sub un prim aspect, Curtea reține că infracțiunea complexă reprezintă forma unității legale de infracțiune prevăzută de art. 35 alin. (2) din Codul penal, în al cărei conținut intră, ca element constitutiv sau ca element circumstanțial agravant, o acțiune sau inacțiune care constituie, prin ea însăși, o faptă prevăzută de legea penală. Există două forme ale infracțiunii complexe, respectiv infracțiunea complexă forma tip sau propriu-zisă (caracterizată prin aceea că, în conținutul său, fie intră ca element constitutiv, prin absorbție, o acțiune sau inacțiune ce constituie prin ea însăși o altă infracțiune, fie sunt reunite, prin voința legiuitorului, cel puțin două acțiuni proprii tot atâtor infracțiuni distincte) și infracțiunea complexă ca variantă agravantă (a cărei caracteristică este aceea că numai în conținutul său calificat este absorbită o faptă ce reprezintă conținutul unei alte infracțiuni, nu și în varianta tip a respectivei infracțiuni).

33. În prezenta cauză, prezintă relevanță infracțiunea complexă forma tip, deoarece activitatea de folosire a unor înscrisuri falsificate, dacă are ca rezultat obținerea pe nedrept a unor fonduri europene, include ca element constitutiv o acțiune ce constituie prin ea însăși o altă infracțiune din categoria falsurilor (uz de fals sau fals în declarații) și se circumscrie, prin urmare, acestei forme a unității legale de infracțiune. Infracțiunea complexă în această variantă are un obiect juridic complex, existând, pe de o parte, o valoare socială principală căreia i se aduce atingere prin fapta ilicită (și în raport cu care infracțiunea este înscrisă într-o anumită categorie de infracțiuni) și o valoare socială secundară, proprie obiectului juridic adiacent

al faptei infracționale. Elementul material al infracțiunii complexe forma tip constă fie în acțiunea sau inacțiunea ce constituie infracțiunea absorbită (atunci când unitatea de infracțiune complexă absoarbe elementul unei infracțiuni distincte), fie în acțiunile specifice infracțiunilor reunite de legiuitor într-o a treia incriminare distinctă (atunci când infracțiunea complexă ia naștere în această ultimă modalitate). De esența unității legale de infracțiune analizate este faptul că, prin voința legiuitorului și din considerente de politică penală, manifestările variate ale făptuitorului în realitatea obiectivă, realizate în aceeași împrejurare și aflate în conexitate etiologică, atrag răspunderea sa penală pentru o singură infracțiune, deși, în absența unei atari opțiuni legislative, ele s-ar circumscrie conținutului a două infracțiuni, incriminate distinct. Ceea ce justifică o atare formă a răspunderii penale este împrejurarea că între acțiunea mijloc și acțiunea scop săvârșite de aceeași persoană există o strânsă legătură, cea dintâi fiind întotdeauna necesară pentru consumarea celei de-a doua și ambele fiind realizate în aceeași împrejurare sau la un interval foarte scurt de timp. Această particularitate a unității legale a infracțiunii complexe fundamentează reținerea caracterului necesar al absorbției, de esența căruia este faptul că infracțiunea complexă nu se poate comite niciodată fără săvârșirea infracțiunii absorbite.

34. De asemenea, Curtea reține că pluralitatea de infracțiuni sub forma concursului real cu conexitate etiologică — derivată din legătura de la mijloc la scop existentă între acțiunile sau inacțiunile ce compun pluralitatea — este consacrată normativ în cuprinsul art. 38 alin. (1) teza finală din Codul penal și presupune comiterea a cel puțin două acțiuni sau infracțiuni distincte de către aceeași persoană, una dintre infracțiuni fiind comisă în scopul săvârșirii celei de-a doua. Spre deosebire de unitatea infracțiunii complexe, în cazul concursului real cu conexitate etiologică, infracțiunea mijloc nu este absolut necesară pentru comiterea infracțiunii scop, cea din urmă putând fi săvârșită și în absența celei dintâi. Opțiunea făptuitorului de a recurge la mijloace ce constituie prin ele însele infracțiuni este una conjuncturală, grefată pe circumstanțele obiective concrete în care se desfășoară activitatea ilicită. Tocmai de aceea, între acțiunile ce constituie infracțiuni concurente, aflate într-un raport de conexitate etiologică, nu există o relație de dependență, ele intervenind, de regulă, la diferite intervale de timp, iar acțiunea mijloc facilitând conjunctural comiterea infracțiunii scop, fără a fi însă indispensabilă consumării acesteia.

35. Ținând cont de aspectele teoretice menționate anterior, Curtea reține că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, comisă în modalitatea alternativă a folosirii sau prezentării cu rea-credință de documente false, în condițiile în care documentele respective sunt înscrisuri sub semnătură privată, când aceasta este săvârșită (în forma autoratului sau a instigării) de aceeași persoană care folosește aceste înscrisuri și obține ulterior, pe nedrept, fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, există un concurs real cu conexitate etiologică între infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 322 din Codul penal, și infracțiunea prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000. În această ipoteză, activitatea de întocmire în fals a unor înscrisuri sub semnătură privată reprezintă infracțiunea mijloc, iar infracțiunea

prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 este infracțiunea scop. Un argument în acest sens este faptul că relațiile sociale ocrotite prin cele două categorii de infracțiuni sunt distincte, fiind vorba, pe de o parte, despre cele care ocrotesc buna desfășurare a activităților ce vizează obținerea de sume din bugetul Uniunii Europene, iar, pe de altă parte, despre cele privind încrederea publică în valoarea probantă a înscrisurilor sub semnătură privată.

36. Prin incriminarea infracțiunii prevăzute de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 se sancționează o formă particulară a uzului de fals (astfel cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 552 din 22 aprilie 2008, precitată), constând în folosirea unor documente falsificate în vederea realizării scopului menționat în cadrul normei de incriminare, însă activitatea de falsificare, chiar dacă vizează un înscris sub semnătură privată, este una exterioară conținutului propriu-zis al infracțiunii scop. Ca urmare, reținerea absorbției activității de falsificare în cadrul infracțiunii-scop ar echivala cu lăsarea nesancționată a unei activități ilicite, sancționabilă penal.

37. Pe de altă parte, Curtea reține că, pentru a fi în prezența unei infracțiuni complexe — varianta tip, este necesar să se constate că în conținutul acesteia se regăsesc toate elementele constitutive ale infracțiunii absorbite și că absorbția are un caracter necesar, în sensul că infracțiunea absorbantă nu poate fi comisă în lipsa săvârșirii infracțiunii absorbite. Or, în ipoteza speței, elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 18¹ din

Legea nr. 78/2000 poate fi realizat în mod abstract și fără executarea, de către autor, a acțiunii de falsificare a înscrisului sub semnătură privată, care constituie elementul material principal al infracțiunii prevăzute de art. 322 din Codul penal. Practic, dacă în ipoteza de referință s-ar reține numai infracțiunea prevăzută de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, s-ar ajunge în situația în care acțiunea de falsificare propriu-zisă a înscrisului folosit ar rămâne nesancționată.

38. În aceste condiții, Curtea constată că stabilirea răspunderii penale a participantului la infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată care, ulterior, folosește documentul în vederea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 18¹ din Legea nr. 78/2000, sub forma concursului de infracțiuni, nu generează o dublă sancționare pentru aceeași faptă, potrivit art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

39. Referitor la pretinsa încălcare prin textul criticat, în interpretarea instanței supreme, a prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție, precum și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea constată că acestea nu sunt aplicabile în cauză întrucât dispozițiile art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 constituie o normă de drept penal substanțial, iar garanțiile dreptului la un proces echitabil sunt asigurate prin norme ale dreptului procesual penal.

40. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Tudor Simion Feur în Dosarul nr. 4.105/107/2017*/a1 al Tribunalului Alba — Secția penală și constată că dispozițiile art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, în interpretarea dată prin Decizia nr. 3 din 20 ianuarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Alba — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 iunie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru domnul **MARIAN ENACHE**,

în temeiul art. 426 alin. (4)

din Codul de procedură civilă coroborat

cu art. 14 din Legea nr. 47/1992

privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

semnează

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea criteriilor cuantificabile prin raportare la criteriile specifice de performanță pentru evaluarea activității desfășurate de personalul din instituțiile și structurile care gestionează fonduri europene nerambursabile din domeniul de competență al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în baza cărora se acordă stimulentele stabilite prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, Planul strategic PAC 2023-2027 și Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. XIV alin. (1) din Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă criteriile cuantificabile prin raportare la criteriile specifice de performanță în baza cărora se acordă stimulentele stabilite prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, denumit în continuare *PNDR 2014-2020*, Planul strategic PAC 2023-2027, denumit în continuare *PS 2023-2027*, și Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027, denumit în continuare *PAP 2021-2027*, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) Criteriile prevăzute la alin. (1) se aplică pentru evaluarea activității desfășurate de personalul din instituțiile și structurile care gestionează fondurile europene nerambursabile, beneficiare de asistență tehnică, din domeniul de competență al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, denumit în continuare *MADR*.

(3) Cuantumul lunar brut al stimulentei se stabilește în baza criteriilor aplicabile instituției sau structurii în cadrul căreia își desfășoară activitatea salariatul și prin raportare la evaluarea

activității individuale din luna anterioară celei în care se plătesc stimulentele.

Art. 2. — (1) Acordarea stimulentei în baza criteriilor cuantificabile prin raportare la criteriile specifice de performanță se realizează potrivit metodologiei de evaluare a îndeplinirii criteriilor cuantificabile specifice elaborate la nivelul fiecărei instituții sau structuri beneficiare de asistență tehnică, care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale în termen de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

(2) În metodologia prevăzută la alin. (1) se individualizează criteriile aplicabile fiecărei instituții și structuri responsabile de gestionarea fondurilor europene nerambursabile, din domeniul de competență al MADR, în funcție de competențele specifice fiecăreia, ponderea fiecărui criteriu, precum și procedeul prin care se evaluează activitățile individuale pentru acordarea stimulentei.

PRIM-MINISTRU
ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Marian Neacșu
Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Florin-Ionuț Barbu

București, 11 septembrie 2025.
Nr. 739.

ANEXĂ

CRITERIILE

cuantificabile prin raportare la criteriile specifice de performanță în baza cărora se acordă stimulentele stabilite prin PNDR 2014-2020, PS 2023-2027 și PAP 2021-2027

I. Criterii cuantificabile prin raportare la criteriile specifice de performanță de acordare a stimulentei stabilite prin PNDR 2014-2020, respectiv PS 2023-2027, pentru personalul care gestionează fonduri europene din Fondul european de garantare agricolă, denumit în continuare *FEGA*, și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, denumit în continuare *FEADR*

1. Atingerea obiectivelor de absorbție a fondurilor europene nerambursabile din FEGA și FEADR, pentru anul anterior, raportat la minimum 1 dintre următoarele criterii specifice de performanță:

1.1. gradul de utilizare a alocării FEADR/FEGA, prin lansarea apelurilor de proiecte, inclusiv a campaniilor de primire a cererilor de plată;

1.2. nivelul de selectare/contractare/aprobare a cererilor de finanțare FEADR/FEGA;

1.3. valoarea sumelor autorizate la plată, comparativ cu sumele contractate, în cazul intervențiilor cu plăți FEADR sau comparativ cu sumele solicitate, în cazul FEGA/FEADR;

1.4. valoarea declarațiilor de cheltuieli FEGA și FEADR transmise la Comisia Europeană;

1.5. acordarea, revizuirea și retragerea acreditării agențiilor de plăți, desemnarea organismului de coordonare, acordarea, revizuirea și retragerea acreditării acestuia, desemnarea și retragerea desemnării unui organism de certificare.

2. Îndeplinirea obiectivelor instituțiilor și structurilor responsabile privind gestionarea FEGA/FEADR, după caz, stabilite prin regulamentele europene privind gestionarea

FEGA/FEADR, prin asigurarea elaborării, avizării și/sau aprobării de rapoarte/rapoarte de audit intern, studii, acte normative, acte de procedură, note, puncte de vedere, note de consiliere, ghiduri, acorduri, contracte, convenții, protocoale și alte tipuri de documente elaborate în baza legislației în vigoare și/sau a procedurilor operaționale sau de sistem, precum și proceduri operaționale și de sistem, documentații de atribuire contracte de achiziții publice, raportat la minimum 2 dintre următoarele criterii specifice de performanță prin raportare la evaluarea activității individuale:

2.1. asigurarea cadrului adecvat de programare/modificare a PNDR 2014-2020 și PS 2023-2027 și a cadrului național de implementare a acestora;

2.2. asigurarea sistemelor informatice dedicate pentru PNDR 2014-2020 și PS 2023-2027;

2.3. derularea de acțiuni de informare/promovare a PNDR 2014-2020 și PS 2023-2027;

2.4. asigurarea activităților de monitorizare, raportare și evaluare specifice PNDR 2014-2020 și PS 2023-2027;

2.5. consultarea/informarea comitetului de monitorizare și a părților interesate;

2.6. asigurarea elaborării și transmiterii raportului anual privind performanța;

2.7. asigurarea sistemului de evaluare și selecție a proiectelor;

2.8. asigurarea raportărilor/notificărilor specifice, solicitate de Comisia Europeană, și transmiterea declarațiilor de cheltuieli;

2.9. asigurarea elaborării, verificării și transmiterii informațiilor privind închiderea conturilor anuale/raportărilor financiare privind cheltuielile și veniturile FEGA/FEADR;

2.10. asigurarea și menținerea acreditării agențiilor de plăți: Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, precum și Direcția pentru coordonarea agențiilor de plăți în calitate de Organism de coordonare, prin monitorizarea și supravegherea continuă a respectării criteriilor de acreditare;

2.11. asigurarea schimbului de informații cu Comisia Europeană prin sistemul electronic de informații destinat programelor/planului sau prin e-mail;

2.12. asigurarea unui sistem de gestiune și control eficient, transparent și conform cerințelor legale, pentru utilizarea optimă a resurselor și prevenirea neregulilor;

2.13. asigurarea evaluării și îmbunătățirii eficienței și eficacității managementului riscului, controlului și proceselor de guvernare.

NOTE:

— Îndeplinirea criteriilor are în vedere activități administrative specifice, premergătoare și ulterioare îndeplinirii criteriilor, aferente structurilor/instituțiilor cu responsabilități în pregătire, management, monitorizare, evaluare, mediu intern, informare și comunicare, audit și control, acreditare, elaborare, avizare, autorizare, contabilizare, asigurare fonduri, plată, raportare, transmitere informații, reprezentare, asistență.

— Criteriile prevăzute la pct. I. subpct. 1.1 și 1.2 se aplică la nivelul instituțiilor și structurilor beneficiare de asistență tehnică menționate în PNDR 2014-2020 și PS 2023-2027, după cum urmează:

a) la nivelul Autorității de management pentru PNDR și PS, structură din cadrul MADR, criteriile pct. I. subpct. 1.1, 1.2, 2.1-2.5, 2.7, 2.10, 2.11;

b) la nivelul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, instituție din subordinea MADR, criteriile pct. I subpct. 1.1-1.4, 2.1-2.3, 2.6-2.12;

c) la nivelul Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, instituție din subordinea MADR, criteriile pct. I subpct. 1.1-1.4, 2.1-2.3, 2.6-2.13;

d) la nivelul Direcției pentru coordonarea agențiilor de plăți, structură din cadrul MADR, criteriile pct. I subpct. 1.4, 2.4, 2.6, 2.8, 2.9, 2.10-2.12;

e) la nivelul Autorității competente pentru acreditarea agențiilor de plăți și a Organismului coordonator, structură din cadrul MADR, criteriile pct. I subpct. 1.5, 2.1, 2.8-2.10.

II. Criterii cuantificabile prin raportare la criteriile specifice de performanță de acordare a stimulentele stabilite prin Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027, pentru personalul care gestionează fonduri europene din Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, denumit în continuare FEPAM, și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură, denumit în continuare FEAMPA

1. Închiderea programelor europene finanțate din FEPAM și FEAMPA și gestionate de MADR

— Gradul de progres în procesul de închidere a programelor

2. Lansarea apelurilor de proiecte în cadrul programului european finanțat din FEAMPA gestionat de MADR

— Gradul de lansare a apelurilor de proiecte

3. Contracte/Decizii/Ordine/Acorduri de finanțare elaborate/avizate/aprobate în cadrul programului european finanțat din FEAMPA și gestionat de MADR

— Gradul de elaborare/avizare/aprobare a contractelor/deciziilor/ordinelor/acordurilor de finanțare, ca raport între valoarea angajată și alocarea aferentă FEAMPA gestionată de MADR

4. Valoarea autorizată și plătită a cheltuielilor eligibile pentru programele europene finanțate din FEPAM și FEAMPA și gestionate de MADR

— Gradul de realizare a valorii autorizate și plătite a cheltuielilor eligibile pentru programele europene finanțate din FEPAM și FEAMPA gestionate de MADR, față de valoarea-țintă pentru perioada de referință

5. Valoarea sumelor transmise la Comisia Europeană pentru programele europene finanțate din FEPAM și FEAMPA și gestionate de MADR

— Gradul de realizare a valorii sumelor transmise la Comisia Europeană pentru programele europene finanțate din FEPAM și FEAMPA și gestionate de MADR, față de valoarea-țintă pentru perioada de referință

6. Numărul de rapoarte, studii, contribuții, puncte de vedere, proiecte de acte normative, acte de procedură, note, analize, mecanisme/documente de programare elaborate pentru implementarea/gestionarea/absorbția fondurilor europene finanțate din FEPAM și FEAMPA la nivelul MADR, precum și numărul de documente privind elaborarea/revizuirea/negocierea/consultarea părților interesate/elaborarea legislației naționale incidente și a sistemelor informatice dedicate pentru programele europene finanțate din FEPAM și FEAMPA și gestionate de MADR

7. Acte de control, titluri de creanță, contestații, puncte de vedere cu privire la eligibilitatea cererilor de finanțare, a cheltuielilor solicitate la plată, pentru instanța de judecată, avizarea din punct de vedere tehnic a proiectelor de acte normative, contracte/decizii/ordine/acorduri de finanțare, memorandumuri.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

ORDIN

pentru completarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 5.726/2024

Având în vedere:

- prevederile art. 14 alin. (1) și (4), ale art. 31, ale art. 105 alin. (1) și (11) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile Ordinului ministrului educației nr. 6.072/2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu modificările ulterioare;
- Referatul de aprobare nr. 4.262/DGEPI din 3.09.2025 al proiectului de ordin privind completarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 5.726/2024, în temeiul prevederilor art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 731/2024 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. I. — Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 5.726/2024, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 795 și 795 bis din 12 august 2024, cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

— **La articolul 8, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (6), cu următorul cuprins:**

„(6) În cazul în care părinții se află în proces de divorț, până la soluționarea litigiului prevalează interesul superior al copilului în ceea ce privește asigurarea accesului la educație al acestuia, iar părintele care exercită autoritatea părintească, respectiv persoana

în grija căreia se află minorul are obligația de a-l înscrie la o unitate de învățământ, de regulă, din proximitatea domiciliului.”

Art. II. — Direcția generală echitate și performanță în învățământul preuniversitar, Direcția generală management, carieră didactică și rețea școlară în învățământul preuniversitar, Direcția generală minorități și desegregare, inspectoratele școlare județene/Inspectoratul Școlar al Municipiului București și unitățile de învățământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,
Daniel-Ovidiu David

București, 5 septembrie 2025.
Nr. 6.226.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

ORDIN

privind acreditarea domeniului de doctorat „Drept” în cadrul Școlii Doctorale de Drept, organizată la Universitatea „Ovidius” din Constanța

În conformitate cu prevederile:

- art. 30 alin. (1) și (3), art. 61 și ale art. 240 alin. (2) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordinului ministrului educației nr. 3.020/2024 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind studiile universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinului ministrului educației nr. 3.651/2021 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare;
- Ordinului ministrului educației nr. 5.978/2021 privind menținerea acreditării Universității „Ovidius” din Constanța în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare, luând în considerare Adresa Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) nr. 4.542 din 8.09.2025, înregistrată la Ministerul Educației și Cercetării cu nr. 748/GP din 8.09.2025, prin care se înaintează Hotărârea Consiliului ARACIS nr. 193/H din 7.08.2025 cu privire la acreditarea domeniului de doctorat „Drept” în cadrul Școlii Doctorale de Drept, organizată la Universitatea „Ovidius” din Constanța,
- în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 731/2024 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă acreditarea domeniului de studii universitare de doctorat „Drept”, care se organizează în cadrul Școlii Doctorale de Drept din Universitatea „Ovidius” din Constanța.

Art. 2. — Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației și Cercetării și instituția organizatoare de

studii universitare de doctorat — Universitatea „Ovidius” din Constanța vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,
Daniel-Ovidiu David

București, 9 septembrie 2025.
Nr. 6.247.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 191

din 19 mai 2025

Dosar nr. 126/1/2025

Elena-Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal — președintele completului
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secrețeanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Nicoleta Ghica-Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Vasile Bîcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Pohrib	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mădălina Elena Vladu-Crevon	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alexandru-Răzvan-George Popescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina-Gianina Prelipcean	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul competent să judece sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ce formează obiectul Dosarului nr. 126/1/2025 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul de procedură civilă*), și ale art. 34 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Elena-Diana Tămagă, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent-șef Simona Rodica Vremescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 și ale art. 84 alin. (2) din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal prin Încheierea din 6 noiembrie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 5.984/102/2023.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost comunicat părților.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a dispus, prin Încheierea din 6 noiembrie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 5.984/102/2023, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 493 alin. (3) raportat la art. 493 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, pentru aplicarea în mod direct a sancțiunii disciplinare a muștrării scrise este obligatorie cercetarea prealabilă a faptei, respectiv audierea funcționarului public?”

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

8. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare (Codul administrativ sau Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019):

„Art. 493. — Aplicarea sancțiunilor disciplinare

(1) Sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (3) lit. b)-f) nu pot fi aplicate decât după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public. Audierea funcționarului public trebuie consemnată în scris, sub sancțiunea nulității. Refuzul funcționarului public de a se prezenta la audieri sau de a semna o declarație privitoare la abaterile disciplinare care i se impută se consemnează într-un proces-verbal și nu împiedică finalizarea cercetării prealabile și aplicarea sancțiunii.

(3) Sancțiunea disciplinară prevăzută la art. 492 alin. (3) lit. a) se poate aplica și direct de către conducătorul instituției publice, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor alin. (1). (...)”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

III.1. Cererea de chemare în judecată

9. Prin cererea de chemare în judecată, înregistrată pe rolul Tribunalului Mureș — Secția de contencios administrativ și fiscal în data de 30.10.2023 cu numărul unic de dosar 5.984/102/2023, reclamanta AAA a solicitat, în contradictoriu cu pârâții BBB și CCC, anularea dispoziției de sancționare disciplinară fără număr din 16.10.2023 și obligarea pârâților la plata cheltuielilor de judecată avansate în proces.

III.2. Sentința civilă pronunțată de prima instanță

10. Prin Sentința nr. xxx din xxx, Tribunalul Mureș — Secția de contencios administrativ și fiscal a admis acțiunea formulată de reclamanta AAA, în contradictoriu cu pârâții BBB și CCC, și, în consecință, a anulat dispoziția nr. (xxx)xx din 16.10.2023 privind sancționarea disciplinară a reclamantei, emisă de pârât, fără cheltuieli de judecată.

11. În motivarea soluției adoptate, prima instanță a avut în vedere dispozițiile art. 493 alin. (1) și (3) din Codul administrativ și a reținut, în interpretarea sintagmei „cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor alin. (1)” din cuprinsul art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, că sancționarea disciplinară a funcționarilor publici cu sancțiunea „mustrare scrisă” nu poate fi aplicată fără respectarea dreptului la apărare al funcționarului constând în ascultarea acestuia, o dispoziție de sancționare emisă fără ascultarea prealabilă a funcționarului fiind lovită de nulitate, conform prevederilor art. 493 alin. (1) teza a II-a din Codul administrativ.

III.3. Recursul formulat în cauză

12. Pârâta BBB a criticat, prin cererea de recurs, soluția primei instanțe, susținând, în esență, că dispozițiile art. 493 alin. (1) din Codul administrativ se referă la sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (3) lit. b)-f) din același act normativ, motiv pentru care aplicarea art. 493 alin. (3) din Codul administrativ nu presupune coroborarea sa cu art. 493 alin. (1) din același cod, audierea funcționarului public în legătură cu faptele pentru care a fost sancționată disciplinar reclamanta nefiind imperativă.

III.4. Întâmpinarea la recurs

13. Intimata-reclamantă AAA a formulat întâmpinare față de cererea de recurs, solicitând respingerea acestuia ca neîntemeiat și menținerea, ca temeinică și legală, a sentinței atacate, cu obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată avansate pentru soluționarea cererii de recurs.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

14. Prin Încheierea din 6 noiembrie 2024, instanța de trimitere a apreciat îndeplinite condițiile cumulative de admisibilitate pentru declanșarea procedurii având ca obiect pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, astfel cum sunt acestea reglementate de art. 519 din Codul de procedură civilă.

15. În acest sens, instanța de trimitere a învederat că sesizarea este formulată în cadrul unui litigiu aflat pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș, instanță competentă să judece cauza în ultimă instanță, în recurs, câtă vreme litigiul are ca obiect raportul de serviciu al funcționarului public, dat, în primă instanță, în competența secției de contencios administrativ și fiscal a tribunalului și, în recurs, în cea a curții de apel, care urmează a pronunța o hotărâre definitivă.

16. De asemenea, Curtea de Apel Târgu Mureș a considerat că soluționarea recursului declarat împotriva sentinței Tribunalului Mureș — Secția de contencios administrativ și fiscal depinde de lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 493 alin. (3), raportat la alin. (1) al aceluiași text normativ din Codul administrativ, având în vedere că sentința instanței de fond se întemeiază pe interpretarea acestor

dispoziții, în sensul că aplicarea sancțiunii disciplinare a mustrării scrise se poate face doar după audierea funcționarului public, iar, prin recursul formulat, este criticată această interpretare, recurenta susținând interpretarea conform căreia sancțiunea prevăzută de art. 492 alin. (3) lit. a) din Codul administrativ poate fi aplicată direct, fără cercetarea prealabilă a faptei și fără audierea funcționarului public.

17. În opinia instanței de trimitere, problema de drept enunțată este nouă, deoarece actul normativ care cuprinde norma a cărei interpretare se solicită este unul relativ de dată recentă, iar reglementarea nouă diferă, cel puțin sub aspectul modalității de redactare, de cea anterioară, cuprinsă în art. 78 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

18. Instanța de trimitere a argumentat și în sensul îndeplinirii condiției dificultății chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, arătând că, prin hotărârile judecătorești pronunțate asupra acestora, nu s-a format o practică judiciară vastă, soluțiile instanțelor judecătorești fiind divergente și de natură a evidenția conturarea unui număr de trei orientări jurisprudențiale privind modul de interpretare a acestui text.

19. Totodată, instanța de trimitere a subliniat faptul că problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

V. Punctele de vedere ale părților

20. Intimata-reclamantă AAA a depus un punct de vedere scris, prin care a arătat că problema de drept supusă analizei nu îndeplinește condițiile noutății și dificultății de interpretare, câtă vreme opinia jurisprudențială exprimată aproape unanim de către instanțele de judecată în aplicarea dispozițiilor art. 493 alin. (3) raportat la alin. (1) al aceluiași articol din Codul administrativ este cea conform căreia textul legal se interpretează în sensul în care aplicarea directă a sancțiunii mustrării scrise de către conducătorul instituției publice se poate face numai după cercetarea prealabilă și audierea funcționarului public, orientările jurisprudențiale diferite fiind unele izolate.

21. Intimata-reclamantă a învederat că, deși textul art. 493 alin. (3) din Codul administrativ face trimitere la sancțiunea disciplinară prevăzută de art. 492 alin. (3) lit. a) din același cod, acesta poate fi coroborat doar cu textul art. 493 alin. (1) teza a II-a din Codul administrativ, ce reglementează procedura de cercetare prealabilă și procedura de audiere a funcționarului public, cu atât mai mult cu cât din textul art. 493 alin. (4) din Codul administrativ rezultă că aplicarea sancțiunii disciplinare a mustrării scrise se poate face în mod direct, adică fără propunerea comisiei de disciplină.

22. Recurenta-pârâtă nu a formulat un punct de vedere referitor la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu cererea de dezlegare a unor chestiuni de drept.

VI. Punctul de vedere al completului care a formulat sesizarea

23. Prin punctul de vedere formulat, ce reflectă opinia majoritară a completului de judecată ce a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în cauza *pendinte*, evidențiind dificultățile de interpretare ce au generat trei orientări jurisprudențiale distincte, instanța de trimitere a apreciat că sancțiunea mustrării scrise, prevăzută de art. 492 alin. (3) lit. a) din Codul administrativ, poate fi aplicată direct de către conducătorul instituției publice, fără cercetarea prealabilă a faptei și fără audierea funcționarului public, în raport cu dispozițiile art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, precum și faptul că, prin alin. (1) al aceluiași text normativ, obligativitatea efectuării cercetării prealabile și a audierii funcționarului public exclusă expres în cazul aplicării acestei sancțiuni, dispoziții care se corelează cu prima teză a alin. (3) indicat *supra*.

24. Un argument evidențiat de instanța de trimitere în sprijinul punctului de vedere exprimat vizează o interpretare istorică și teleologică a textelor supuse examinării în raport cu reglementarea referitoare la aplicarea sancțiunilor disciplinare cuprinsă în art. 78 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv cu prevederile art. 251 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*).

25. S-a arătat că reglementarea anterioară, cuprinsă în art. 78 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu comportă discuții, prevăzându-se, în alin. (3) al articolului, cu privire la toate sancțiunile disciplinare, fără distincție, că acestea nu se pot aplica decât după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public.

26. În considerarea acestor repere, s-a opinat în sensul că reglementarea diferită a chestiunii în discuție în noua normă, reprezentată de Codul administrativ, față de cea anterioară, reprezentată de Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu poate fi explicată, în mod rezonabil, decât prin intenția legiuitorului de a exclude cercetarea disciplinară prealabilă și audierea funcționarului public în ipoteza aplicării secțiunii disciplinare a „mustrării scrise”.

27. Instanța de trimitere a considerat că reglementarea art. 493 alin. (1) din Codul administrativ pare a se apropia de cea cuprinsă în art. 251 din Codul muncii, alineatul (1) al acestui articol având o redactare similară, câtă vreme prevede că nicio măsură, cu excepția avertismentului scris, nu poate fi dispusă mai înainte de efectuarea unei cercetări disciplinare prealabile. Acest articol nu cuprinde însă nicio altă dispoziție care să pună sub semnul întrebării aplicarea sa întocmai, conform interpretării literale, respectiv că pentru aplicarea sancțiunii celei mai ușoare nu este obligatorie efectuarea cercetării disciplinare prealabile.

28. În mod alternativ interpretării propuse prin argumentele expuse mai sus, în opinie majoritară, completul de judecată ce a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept în discuție a apreciat că, în ipoteza în care norma legală supusă examinării se interpretează în sensul că alin. (1) al art. 493 este incident și pentru aplicarea sancțiunii mustrării scrise, trimiterea la acest alineat nu poate fi reținută doar cu privire la audierea funcționarului public, ci ar fi obligatorie și efectuarea cercetării disciplinare prealabile.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

29. Curțile de apel Bacău, București, Cluj, Constanța, Ploiești și Pitești au transmis hotărâri judecătorești relevante cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

30. Curțile de apel Ploiești, Iași și București au comunicat opinii teoretice ale magistraților secțiilor consultate din cadrul acestor curți de apel și din cadrul tribunalelor arondate.

31. Într-o orientare jurisprudențială, ce are caracter majoritar și care se regăsește la nivelul curților de apel București, Cluj, Bacău, Constanța și Ploiești, s-a apreciat că, din interpretarea coroborată a alin. (1) și (3) ale art. 493 din Codul administrativ, rezultă obligativitatea derulării procedurii disciplinare constând în cercetarea prealabilă urmată de audierea funcționarului public, chiar și în ipoteza în care este aplicată sancțiunea disciplinară „mustrare scrisă” prevăzută la art. 492 alin. (3) lit. a) din același act normativ, necesitatea parcurgerii acestor etape premergătoare rezultând din prevederile art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, care le antamează implicit prin trimiterea la alin. (1) al aceluiași articol.

32. În acest sens sunt și opiniile teoretice comunicate de Curtea de Apel Iași, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Prahova și Tribunalul Teleorman.

33. O altă orientare jurisprudențială, identificată la nivelul Curții de Apel Cluj și Tribunalului București, este în sensul că, în interpretarea dispozițiilor art. 493 alin. (3) raportat la art. 493 alin. (1) din Codul administrativ, pentru aplicarea în mod direct a sancțiunii disciplinare a „mustrării scrise” de către conducătorul instituției publice nu este obligatorie cercetarea prealabilă a faptei, dar este obligatorie audierea funcționarului public.

34. În susținerea acestei orientări, s-a apreciat că cele două texte normative menționate anterior trebuie interpretate în mod coroborat cu prevederile anexei nr. 7 a Codului administrativ, ce cuprinde normele privind modul de constituire, organizare și funcționare a comisiilor de disciplină, precum și componența, atribuțiile, modul de sesizare și procedura disciplinară. Dintr-o atare coroborare ar rezulta că cercetarea prealabilă, la care fac trimitere prevederile alin. (1) al art. 493 din Codul administrativ, reprezintă procedura administrativ-disciplinară prevăzută de art. 25 și următoarele din anexa indicată *supra* a Codului administrativ, texte normative din care reiese că aceasta este obligatorie numai în ce privește aplicarea sancțiunilor disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (3) lit. b)-f) din Codul administrativ. S-a considerat că, întrucât fapta ce constituie abatere disciplinară este cunoscută mai întâi de către conducătorul instituției publice, în virtutea competenței de care dispune conform prevederilor art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, ca urmare a aprecierii proprii realizate asupra gravității faptei, acesta poate aplica direct sancțiunea mustrării scrise, fără a mai fi necesară parcurgerea etapei cercetării prealabile, și, doar în situația în care fapta imputată funcționarului are o gravitate în raport cu care se poate considera că ar fi aplicabilă o sancțiune disciplinară dintre cele reglementate de art. 492 alin. (3) lit. b)-f) din Codul administrativ, conducătorul instituției publice trebuie, în conformitate cu art. 26 alin. (1) lit. b) din anexa nr. 7 a Codului administrativ, să sesizeze comisia de disciplină în vederea declanșării procedurii administrativ-disciplinare prevăzute de art. 25 și următoarele din anexa indicată *supra* a Codului administrativ.

35. S-a opinat că nu aceeași concluzie se poate reține în ceea ce privește obligativitatea audierii prealabile a funcționarului public, consemnată în scris, ce rezultă din cuprinsul trimiterii exprese pe care alin. (3) al art. 493 o face la alin. (1) al aceluiași text normativ, în lipsa audierii, funcționarul public neavând posibilitatea de a justifica modul în care și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu și de a prezenta conducătorului instituției publice argumente în apărarea sa, anterior aplicării, de către acesta din urmă, în mod direct, a sancțiunii disciplinare „mustrare scrisă”.

36. Într-o a treia orientare jurisprudențială, evidențiată de hotărâri judecătorești comunicate de curțile de apel Pitești și Ploiești, s-a apreciat că sancțiunea mustrării scrise prevăzute de art. 492 alin. (3) lit. a) din Codul administrativ poate fi aplicată și direct de către conducătorul instituției publice, fără cercetarea prealabilă a faptei și fără audierea funcționarului public, aspect ce ar rezulta din coroborarea prevederilor alin. (3) al art. 493, raportat la alin. (1) al aceluiași text normativ, cu prevederile art. 32 alin. (1) din anexa nr. 7 a Codului administrativ, ce dispun în sensul că procedura de cercetare administrativă este obligatorie numai pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (3) lit. b)-f) din sus-indicatul cod. În acest sens este și opinia teoretică exprimată de Tribunalul Ilfov.

37. Celelalte curți de apel nu au identificat practică judiciară în materie și nici nu au comunicat opinii teoretice.

38. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat faptul că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul de recursuri în interesul legii, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. **Jurisprudența Curții Constituționale**

39. În Decizia nr. 466 din 15 octombrie 2024 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 10 februarie 2025, Curtea Constituțională a arătat următoarele:

„20. Aplicând aceste considerente în prezenta cauză, Curtea constată că normele legale criticate, care dispun posibilitatea aplicării sancțiunii disciplinare constând în mustrarea scrisă și direct de către conducătorul instituției publice și care trimit la regulile privind efectuarea cercetării prealabile, permit destinatarilor săi să le înțeleagă conținutul și să își conformeze conduita dispozițiilor pe care le cuprind, nefiind identificate deficiențe care să afecteze exigențele clarității, preciziei, previzibilității și accesibilității normei juridice.

21. De altfel, interpretarea potrivit căreia, în cazul aplicării sancțiunii disciplinare a mustrării scrise de către conducătorul instituției publice, la propunerea comisiei de disciplină, nu este obligatorie efectuarea cercetării prealabile a faptei săvârșite ar echivala cu ignorarea tezei finale a prevederilor art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, ceea ce nu este permis, având în vedere că «în România, respectarea (...) legilor este obligatorie», astfel cum dispune art. 1 alin. (5) din Constituție, care consacră principiul constituțional al legalității.”

IX. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție**

IX. 1. ***Jurisprudența în mecanismele de unificare a practicii judiciare***

40. Nu au fost identificate hotărâri relevante pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii judiciare cu privire la chestiunea de drept supusă examinării în cauza pendinte.

IX. 2. ***Jurisprudența Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție***

41. Verificările efectuate în jurisprudența Secției de contencios administrativ și fiscal nu au evidențiat hotărâri prin care să fie analizată, în mod direct, chestiunea de drept sesizată în Dosarul nr. 126/1/2025, important de precizat fiind faptul că litigiile având drept obiect acțiunile referitoare la sancțiunile disciplinare și răspunderea funcționarilor publici intră în categoria cauzelor ce vizează raportul de serviciu al acestora, care, potrivit art. 536 din Codul administrativ, sunt de competența secției de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, cu excepția situațiilor pentru care este stabilită expres prin lege competența altor instanțe.

42. Prin urmare, în aceste litigii, instanța competentă în soluționarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului este curtea de apel.

X. **Raportul asupra chestiunii de drept**

43. Judecătorul-raportor a apreciat că dispozițiile art. 493 alin. (3) raportat la art. 493 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că: „Pentru aplicarea în mod direct a sancțiunii disciplinare a «mustrării scrise» sunt obligatorii cercetarea prealabilă și audierea funcționarului public.”

XI. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

XI.1. ***Asupra admisibilității sesizării***

44. Prealabil cercetării în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept va analiza dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, în raport cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune

de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

45. Lectura prevederilor legale enunțate anterior conduce la concluzia că legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, astfel cum au fost acestea creionate în jurisprudența instanței supreme, dezvoltată cu privire la mecanismul procedural în discuție, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv: existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; chestiunea de drept să fie reală, veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, pentru care să fie necesară o rezolvare de principiu; chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să prezinte caracter de noutate; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

46. Procedând la analiza admisibilității sesizării, se constată că sunt îndeplinite cerințele prevăzute de lege.

47. Astfel, sesizarea a fost formulată în cadrul unui litigiu aflat pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, investită cu soluționarea cauzei în recurs, conform art. 97 pct. 3 din Codul de procedură civilă.

48. Condiția de admisibilitate referitoare la legătura de dependență dintre chestiunea de drept și soluționarea cauzei *pendinte* în care se ridică este îndeplinită, în contextul în care, prin motivul de casare invocat prin cererea de recurs, s-a criticat modalitatea de interpretare a chestiunii de drept vizate de sesizare.

49. Cerința nestatuării anterioare de către Înalta Curte de Casație și Justiție este și ea îndeplinită, în condițiile în care nu există dezlegări de principiu ale aceluiași chestiuni de drept sau ale unor chestiuni similare date de instanța supremă în cadrul acestei competențe specifice de asigurare a practicii unitare la nivelul tuturor instanțelor judecătorești din țară prin mecanismele reglementate de lege în acest scop — hotărârea prealabilă pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și, respectiv, recursul în interesul legii.

50. Condiția noutății chestiunii de drept este la rândul ei îndeplinită. Astfel cum s-a reținut în practica Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pornindu-se de la scopul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, acela de a preîntâmpina apariția unei practici judiciare neunitare, condiția noutății poate fi prezentă nu numai în contextul unei reglementări nou-intrate în vigoare, ci și al uneia vechi, impunându-se însă ca jurisprudența asupra respectivei probleme de drept să se afle într-un stadiu incipient (Decizia nr. 73 din 9 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 60 din 20 ianuarie 2021; Decizia nr. 8 din 30 ianuarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 16 martie 2023; Decizia nr. 12 din 20 februarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 27 aprilie 2023).

51. Așadar, pentru evaluarea acestei cerințe, prezintă relevanță nu doar momentul adoptării actului normativ în care

sunt cuprinse dispozițiile supuse interpretării, ci și dacă acestea au făcut obiectul unei practici judiciare consistente.

52. În cauză, se constată că, deși norma juridică supusă interpretării are o anumită vechime, Codul administrativ fiind în vigoare de la data de 5 iulie 2019, totuși, practica judiciară cu privire la această problemă de drept este incipientă, fiind identificată jurisprudență relevantă doar izolat și cu caracter relativ recent.

53. Deopotrivă, este îndeplinită și cerința potrivit căreia chestiunea de drept vizată de întrebare este reală, veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, pentru care să fie necesară o rezolvare de principiu.

54. Astfel, noțiunea de „chestiune de drept”, deși nu este definită de legiuitor, presupune în mod necesar o „problemă de drept reală și veritabilă”, în sensul ca „norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară” și să fie „legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare” (Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016, paragraful 37; Decizia nr. 32 din 30 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 26 iunie 2020, paragraful 46 etc.).

55. În cauză, se constată că textul de lege supus interpretării, art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, ridică dificultăți de corelare, astfel cum rezultă din jurisprudența relevantă comunicată de instanțe și chiar din punctul de vedere al completului care a formulat sesizarea *pendinte*.

56. Astfel, art. 493 alin. (3) din Codul administrativ stipulează că „Sanctiunea disciplinară prevăzută la art. 492 alin. (3) lit. a) se poate aplica și direct de către conducătorul instituției publice, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor alin. (1)”, în timp ce alin. (1) al art. 493 din același act normativ prevede că „Sanctiunile disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (3) lit. b)-f) nu pot fi aplicate decât după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public. Audierea funcționarului public trebuie consemnată în scris, sub sancțiunea nulității. Refuzul funcționarului public de a se prezenta la audieri sau de a semna o declarație privitoare la abaterile disciplinare care i se impută se consemnează într-un proces-verbal și nu împiedică finalizarea cercetării prealabile și aplicarea sancțiunii”.

57. În acest context normativ, se pune întrebarea dacă, în ipoteza aplicării sancțiunii disciplinare a mustrării scrise, prevăzută de art. 492 alin. (3) lit. a) din Codul administrativ, direct de către conducătorul instituției publice, legiuitorul a înțeles să facă trimitere la dispozițiile alin. (1) al art. 493 din Codul administrativ, în sensul instituirii sau neînstituirii, și în această ipoteză, a obligativității efectuării cercetării prealabile și audierii funcționarului public ori în sensul instituirii sau neînstituirii, în aceeași ipoteză, doar a obligativității audierii funcționarului public.

58. În considerarea argumentelor antereferite, se constată că mecanismul reglementat de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă poate fi utilizat, sesizarea fiind admisibilă.

XI.2. *Asupra fondului sesizării*

59. Dispoziția legală ce face obiectul prezentei sesizări se regăsește în art. 493 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, care prevede că „Sanctiunea disciplinară prevăzută la art. 492 alin. (3) lit. a) se poate aplica și direct de către conducătorul instituției publice, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor alin. (1)”. Sanctiunea disciplinară la care se referă textul este mustrarea scrisă, cea mai ușoară sancțiune disciplinară dintre cele șase enumerate limitativ de art. 492 alin. (3) lit. a)-f) din Codul administrativ în cazul funcționarilor publici.

60. Alin. (1) al art. 493 din Codul administrativ, la care face trimitere art. 493 alin. (3), stipulează că: „Sanctiunile disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (3) lit. b)-f) nu pot fi aplicate decât după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public. Audierea funcționarului public trebuie consemnată în scris, sub sancțiunea nulității. Refuzul funcționarului public de a se prezenta la audieri sau de a semna o declarație privitoare la abaterile disciplinare care i se impută se consemnează într-un proces-verbal și nu împiedică finalizarea cercetării prealabile și aplicarea sancțiunii”, referirea expresă fiind făcută de către legiuitor în alin. (1) al art. 493 la sancțiunile disciplinare de la lit. b)-f) ale art. 492 alin. (3) din Codul administrativ.

61. Potrivit dispozițiilor art. 492 alin. (3) din Codul administrativ, în cazul funcționarilor publici, „Sanctiunile disciplinare sunt:

- a) mustrarea scrisă;
- b) diminuarea drepturilor salariale cu 5-20% pe o perioadă de până la 3 luni;
- c) diminuarea drepturilor salariale cu 10-15% pe o perioadă de până la un an de zile;
- d) suspendarea dreptului de promovare pe o perioadă de la unu la 3 ani;
- e) retrogradarea într-o funcție publică de nivel inferior, pe o perioadă de până la un an, cu diminuarea corespunzătoare a salariului;
- f) destituirea din funcția publică”.

62. Pentru a răspunde chestiunii de drept vizate de sesizare se impune interpretarea gramaticală și sistematică a acestor norme, în sensul celor ce urmează.

63. Analizând *ad litteram* textul legal conținut de art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, se constată că legiuitorul trimite expres la dispozițiile alin. (1) al art. 493 atunci când în discuție este aplicarea direct de către conducătorul instituției publice a sancțiunii „mustrării scrise”, formularea textului de lege fiind: „Sanctiunea disciplinară prevăzută la art. 492 alin. (3) lit. a) se poate aplica și direct de către conducătorul instituției publice, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor alin. (1)”, așadar în condițiile tezei I a art. 493 alin. (1), respectiv după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public.

64. Observarea textului legal permite, astfel, concluzia că legiuitorul a înțeles a utiliza tehnica normei de trimitere, reglementată de prevederile art. 50 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora în cazul în care o normă este complementară altei norme, pentru evitarea repetării în text a acelei norme, se va face trimitere la articolul respectiv. Rezultă, așadar, cu claritate, că aplicarea direct de către conducătorul instituției publice a sancțiunii „mustrării scrise” se poate face numai după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public, acesta fiind sensul expresiei „cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor alin. (1)”.

65. Menirea reglementării cuprinse distinct în alin. (3) al art. 493 din Codul administrativ nu este decât aceea de a evidenția regimul juridic diferit al sancțiunii „mustrării scrise”, care poate fi aplicată și direct de conducătorul instituției publice, nu doar la propunerea comisiei de disciplină, precum în cazul celorlalte sancțiuni disciplinare reglementate la lit. b)-f) ale alin. (2) al art. 492. Aceasta este rațiunea pentru care legiuitorul a ales a alocă un paragraf distinct în art. 493 situației aplicării sancțiunii „mustrării scrise” direct de către conducătorul instituției publice.

66. Sintagma „se poate aplica și direct”, pe care o regăsim la alin. (3) al art. 493 din Codul administrativ, trebuie interpretată în oglindă cu dispoziția de la alin. (4) al aceluiași articol, conform căreia celelalte sancțiuni disciplinare se aplică întotdeauna la propunerea comisiei de disciplină: „Sanctiunile disciplinare prevăzute la art. 492 alin. (3) lit. b)-f) se aplică de conducătorul instituției publice, la propunerea comisiei de disciplină”. Astfel,

sintagma „se poate aplica și direct” nu semnifică excluderea cercetării prealabile și a audierii funcționarului public, ci doar consacrarea posibilității aplicării sancțiunii de conducătorul instituției publice, fără propunerea comisiei de disciplină.

67. De altfel, vechea reglementare cuprinsă în art. 78 alin. (3) din Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, era în același sens, indiferent de sancțiunea disciplinară ce urma a fi aplicată, stipulându-se că „Sancțiunile disciplinare nu pot fi aplicate decât după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public. Audierea funcționarului public trebuie consemnată în scris, sub sancțiunea nulității. Refuzul funcționarului public de a se prezenta la audieri sau de a semna o declarație privitoare la abaterile disciplinare care i se impută se consemnează într-un proces-verbal”. Nu poate fi identificată o rațiune pentru care legiuitorul s-ar abate, în cazul noii reglementări a Codului administrativ, de la regulile de procedură consacrate în materia răspunderii disciplinare a funcționarilor publici.

68. Argumentele Curții Constituționale din Decizia nr. 466 din 15 octombrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 10 februarie 2025, converg spre aceeași interpretare. Astfel, constituționalitatea dispozițiilor art. 493 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind

Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, a fost adusă în atenția Curții Constituționale, din perspectiva cerinței clarității legii, impusă de art. 1 alin. (5) din Constituția României, iar excepția de neconstituționalitate a fost respinsă.

69. A arătat Curtea Constituțională, în motivarea examenului de constituționalitate efectuat, următoarele:

„20. (...) Curtea constată că normele legale criticate, care dispun posibilitatea aplicării sancțiunii disciplinare constând în musturarea scrisă și direct de către conducătorul instituției publice și care trimit la regulile privind efectuarea cercetării prealabile, permit destinatarilor săi să le înțeleagă conținutul și să își conformeze conduita dispozițiilor pe care le cuprind, nefiind identificate deficiențe care să afecteze exigențele clarității, preciziei, previzibilității și accesibilității normei juridice.

21. De altfel, interpretarea potrivit căreia, în cazul aplicării sancțiunii disciplinare a musturării scrise de către conducătorul instituției publice, la propunerea comisiei de disciplină, nu este obligatorie efectuarea cercetării prealabile a faptei săvârșite ar echivala cu ignorarea tezei finale a prevederilor art. 493 alin. (3) din Codul administrativ, ceea ce nu este permis, având în vedere că «în România, respectarea (...) legilor este obligatorie», astfel cum dispune art. 1 alin. (5) din Constituție, care consacră principiul constituțional al legalității”.

70. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 5.984/102/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

În interpretarea dispozițiilor art. 493 alin. (3) raportat la art. 493 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că:

Pentru aplicarea în mod direct a sancțiunii disciplinare a „musturării scrise” sunt obligatorii cercetarea prealabilă și audierea funcționarului public.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 mai 2025.

Președintele completului:

judecător **Elena Diana Tămașă,**

președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Magistrat-asistent-șef,
Simona Rodica Vremescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

